



INNSENDING AV IPLOS DATA OVER HELSENETTET OG TILBAKEMELDING VIA NEDLASTING AV FILER FRA SSB



BRUKERVEILEDNING INNSENDING

JANUAR 2017

1. KORT BAKGRUNN

Helsedirektoratet har i samarbeid med Skatt, Norsk Helsenett, SSB og KS jobbet med å få til en omlegging av innsending/tilbakemelding av IPLOS data. Tidligere løsning har gått over internett, med tilbakemelding på CD sendt rekommandert til hver kommune.

Løsningen beskrevet i dette dokumentet vil være i bruk frem til en ny KPR løsning foreligger (Nytt Kommunalt pasient og omsorgsregister).

I den nye innsendingsløsningen vil IPLOS data sendes kryptert over helsenettet via IPIS sendemodul fra sikker sone i kommunen. Tilbakemelding sendes ikke rekommandert på CD fra SSB, men vil være nedlastbar fra eget område hos SSB over internett som en kryptert fil.

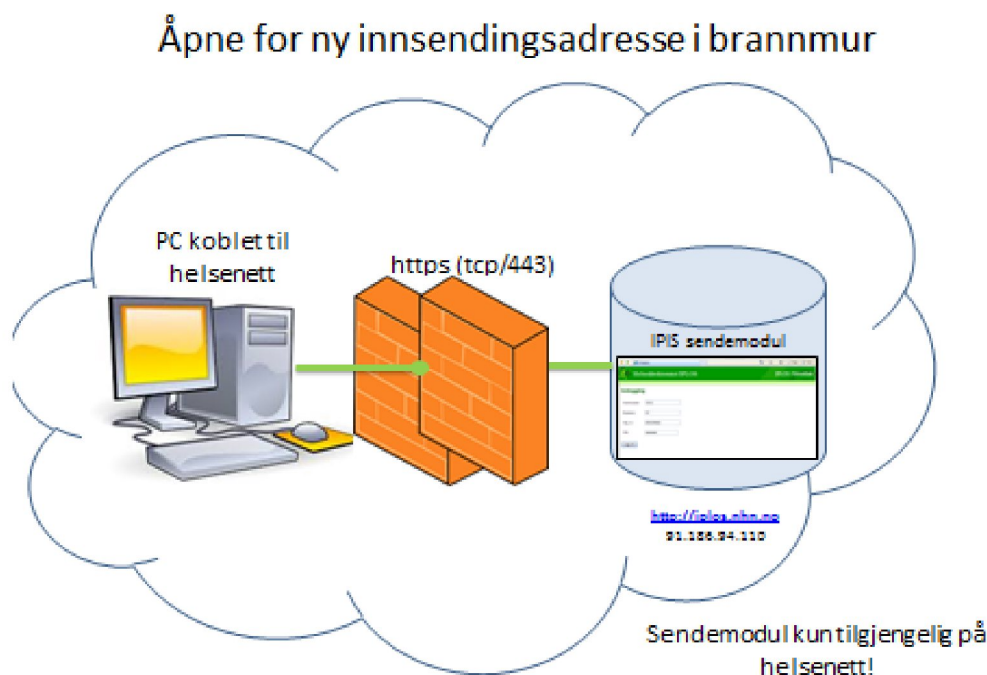


Før den nye innsendings- /tilbakemeldingsmåten kan tas i bruk, må noen viktige oppgaver være utført av IT-drift- les nøye de neste avsnittene i denne veilederen.

2. FORBEREDELSE: KOMMUNENS IT/DRIFT AVDELING

2.1. Før innsending av IPLOS data over helsenett

Før innsending av IPLOS data over helsenett må kommunens IT/drift avdelingen involveres i følgende arbeid.



Figur 2-1: IT åpner brannmur for IPIS i helsenettet

- Følgende lenke skal benyttes for å få tilgang til innsendingsmodul IPIS (som kun er tilgjengelig i helsenettet): <https://iplos.nhn.no/Sendemodul>
- Adresse: 91.186.94.110. Denne nås KUN via helsenettet
- Det er viktig også å sjekke at iplos.nhn.no kan resolves, det vil si DNS (Domain Name Service) oversetter fra navn til IP-adresse
- C:\>nslookup iplos.nhn.no
- Navn: iplos.nhn.no
- Det må åpnes i brannmur for: https (tcp/443) mot denne adressen.

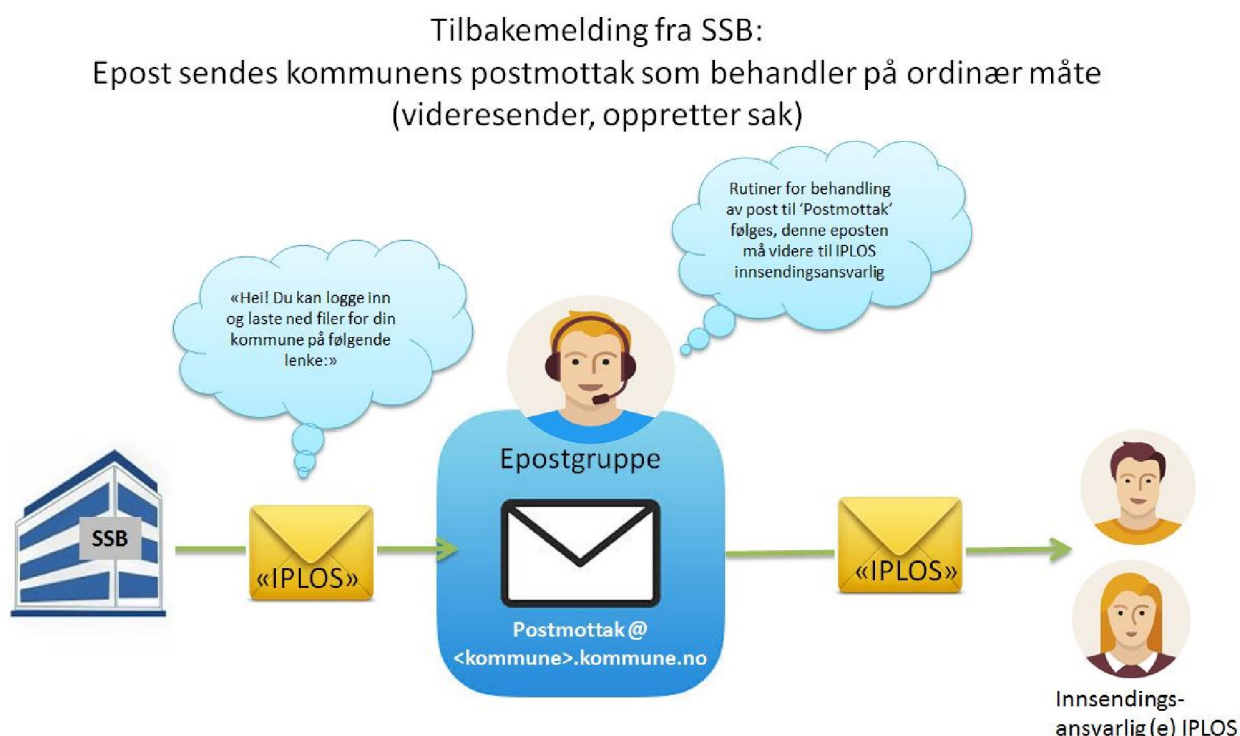
2.2. Før tilbakemelding av IPLOS data

a) Epost til postmottak i kommunen:

Den eksisterende epostgruppen **postmottak@<kommune-domene>.kommune.no** skal i utgangspunktet benyttes for tilbakemelding fra SSB. Denne adressen skal være opprettet i alle kommuner, og rutiner for videre behandling av innkomne eposter skal være på plass.

SSB lager feillister og kontrolltabeller fra innsendingen som før.

Av disse lages det en kryptert zip-fil som gjøres tilgjengelige for kommunen for nedlasting.



* Post som inneholder personsensitivt innhold blir enten registrert i egne fagsystemer for dette eller registrert i sak-/arkivsystemet med lov hjemlet skjerming av opplysninger som er unntatt offentligheten

Figur 2-2: Melding fra SSB via postmottak i kommunen til IPLOS-innsendingsansvarlige

SSB vil sende lenke med informasjon om brukernavn/passord for å hente tilbakemeldingsfil til denne epostadressen

- Sørg for at IPLOS kontaktperson/innsendingsansvarlig er kjent for saksbehandler som håndterer postmottak@kommune

b) Program for å dekryptere filer fra SSB

- IPLOS innsendingsansvarlig må ha tilgang til programvare for å pakke ut AES krypterte zip filer. Filen kan dekrypteres og pakkes ut med mange standard programmer, for eksempel **7Zip** for Windows, som kan lastes ned kostnadsfritt fra <http://www.7-zip.org/>. **WinZip** versjon 9.0 eller nyere vil også fungere.

3. INNSEENDING UKE 1-2, 2017:

3.1. Innsending av IPLOS fil fra innsendingsansvarlig

- Uttrekk, kryptering og evt. splitting av filer gjøres på vanlig måte – se ordinær innsendingsveileder.
- For innsending 2017 benyttes <https://iplos.nhn.no/sendemodul> i sikker sone i kommunen.

4. TILBAKEMELDING UKE 6, 2017:

4.1. Brukernavn pålogging hos SSB

Etter at Postmottak i kommunen har videresendt epost fra SSB til IPLOS innsendingsansvarlig (se figur 2.) kan vedkommende logge på hos SSB og laste ned krypterte filer.

IPLOS innsendingsansvarlig laster ned filer fra kommunens eget område hos SSB

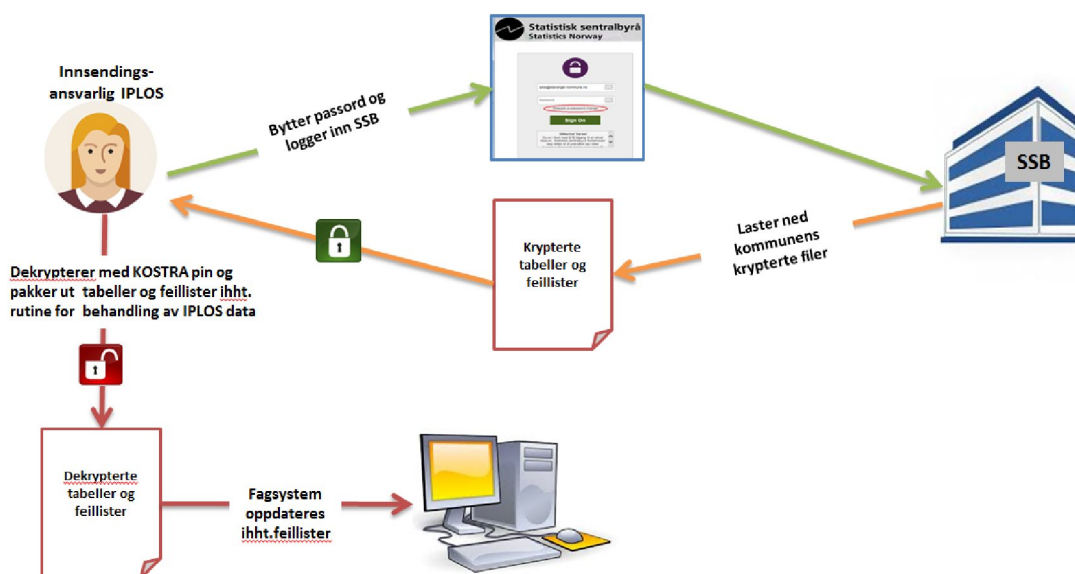


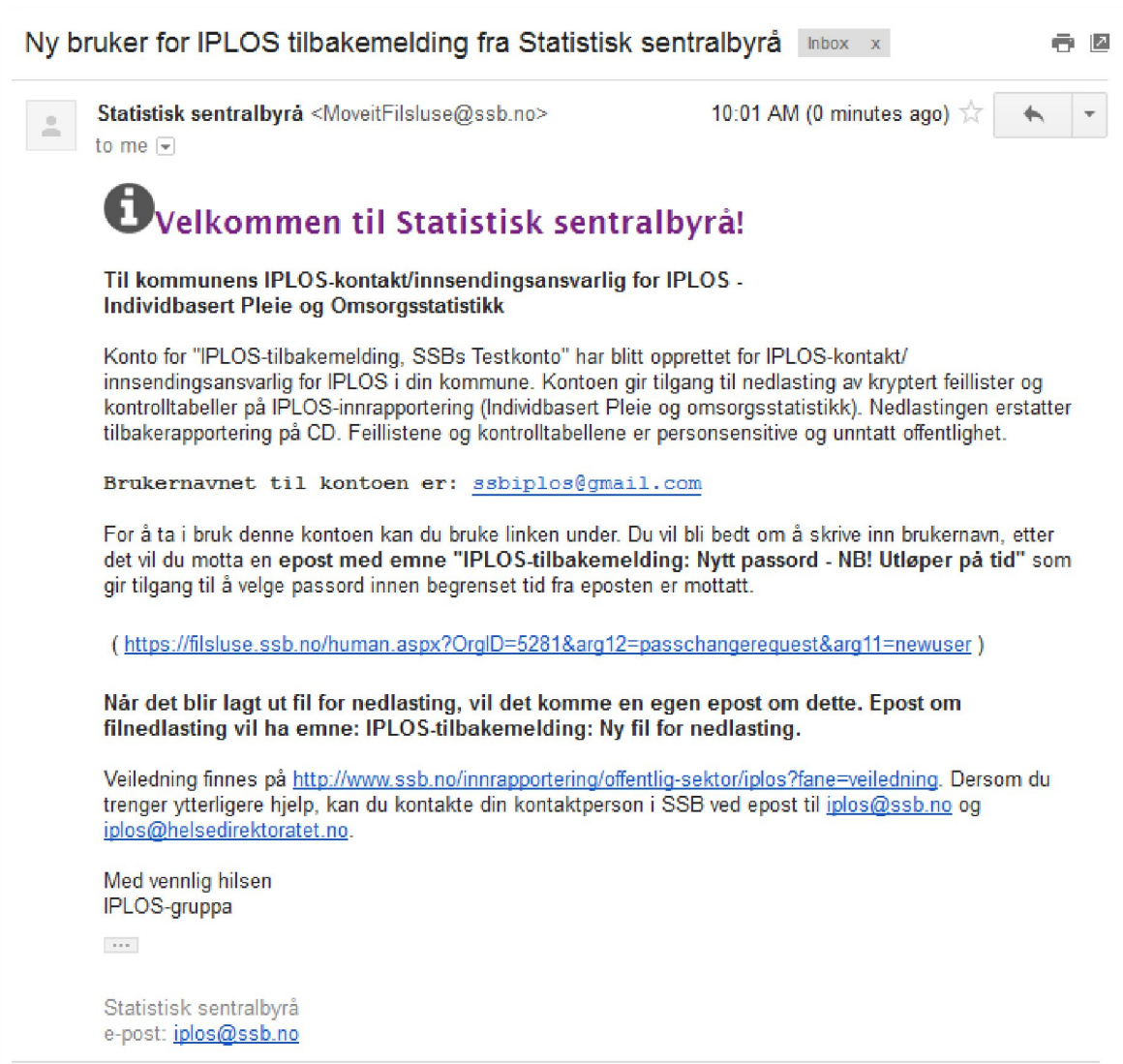
Figure 4-1: Pålogging og nedlasting av krypterte filer

- Kommunens standard brukernavn hos SSB for nedlasting av tilbakemeldinger fra IPLOS, er kommunens adresse for postmottak, for eksempel: **postmottak@<kommune-domene>.kommune.no**, hvor <kommune-domene> er domenenavnet kommunen vanligvis sender epost fra.
- Det sendes en epost fra Statistisk sentralbyrå til **postmottak @<kommune-domene>.kommune.no** med lenke til nedlastingsportalen og info om hvordan sette et selvvalgt passord.

- Kommunens standard brukernavn hos SSB for nedlasting av tilbakemeldinger fra IPLOS, er kommunens adresse for postmottak, for eksempel: **postmottak@<kommune-domene>.kommune.no**, hvor <kommune-domene> er domenenavnet kommunen vanligvis sender epost fra, eller kommunens forespurte upersonlig epostadresse som (meldingsansvarlig, helseogssosial, etc)@kommune-domene.kommune.no.

4.2. Sette passord før første gangs pålogging

Epost med brukernavn og lenke til å sette selvvalgt passord ser omtrent slik ut:



Figur 4-1: E-post om ny bruker på nedlastingsløsning for IPLOS-tilbakemelding

Ved å følge lenken mottatt i epost om ny bruker, får en tilgang til skjermbildet "New User Password Request". Tast inn brukernavnet til kommunen, for eksempel **postmottak@hamar.kommune.no**, og klikk "Request password"-knappen.

Set Your Password

New User Password Request

Please enter your username below and then click the "Request Password" button. An email message with more information about the new account password setup process will be sent to your registered email address. This message will contain a link and instructions for setting the password for your new account. You will have 60 minutes to use the link before it expires. If no link is provided in the message, or if you do not receive a message within 30 minutes, you will need to contact your administrator to set your password.

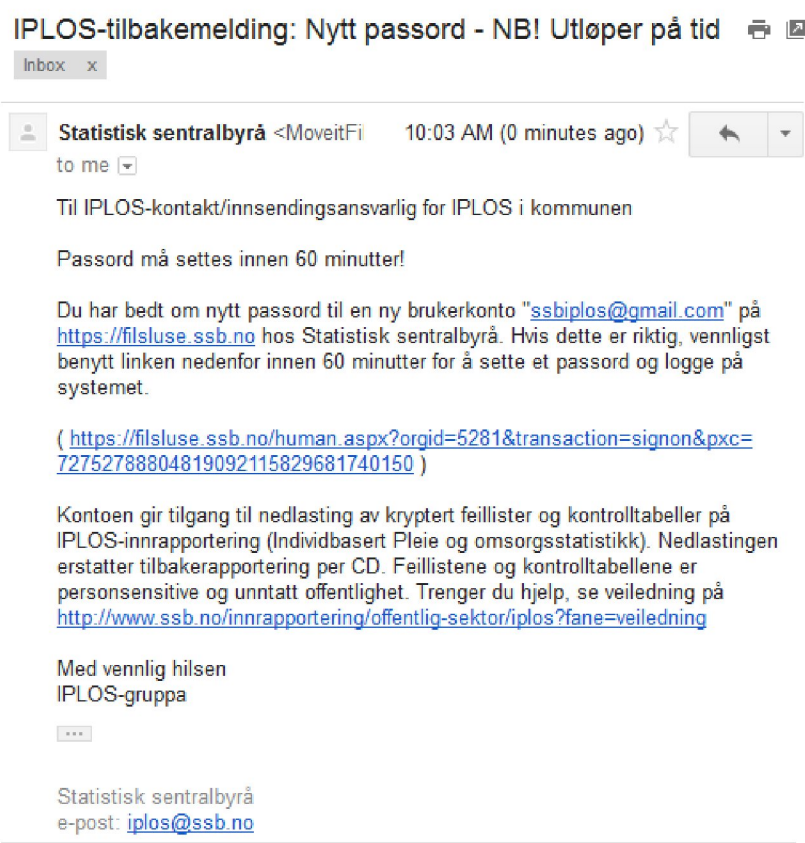
Username: 

Request Password

[Go to the sign on page](#)

Figur 4-2: Skjerm bilde for å angi hvilket brukernavn som du har mottatt, og trenger passord til

Du vil nå få en e-post, som under:



Figur 4-3: E-post med lenke til å velge passord til nedlastingsløsningen IPLOS-tilbakemelding

Følg anvisningen.

Følg passord reglene på minst 6 tegn, minst en bokstav og ett tall. (må ikke inneholde eller ligne på brukernavnet)



Individbasert Pleie og omsorgsstatistikk

Nedlasting av kryptert feilliste og kontrolltabeller

You are required to change your password now.

My Account (SSB Iplos Test)

Change Password...

Requirements:

- Must be at least 6 characters.
- Must not contain or resemble Username.
- Must contain at least one letter and one number.

Enter your **New Password**:

Enter your **New Password Again**:

Now press the "Change Password" button: **Change Password**

Figur 4-4: Skjerm bilde for valg av passord

Hvis e-posten har gått ut på tid, gå til <https://filsluse.ssb.no> og følg anvisningene under glemt passord (neste avsnitt)

4.3. Glemt passord ved senere pålogging

Har du glemt passord, kan du be om passordskifte på påloggingssiden: <https://filsluse.ssb.no>



Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Request a password change

Sign On

Sikkerhet Varsel
Du er i ferd med å få tilgang til et sikret ressur. Statistisk sentralbyrå forbeholder seg retten til å overvåke og / eller

Single Signon kun for SSB ansatte
Klikk her

Online Manual | Tech Support

- Klikk **"Request a password change"** som markert i bildet til venstre

- Du får nå opp skjerm bildet for forespørsel om passordbytte, **"Password Change Request"**:

Figur 4-5: Innloggingsside med mulighet for å be om å skifte passord



- Tast inn brukernavnet:
postmottak@<kommune-domene>.kommune.no.

- Klikk **Request Password Change**.

- En epost vil bli sendt til kommunens **Postmottak** eller innmeldt upersonlig e-post adresse f.eks. **meldingsansvarlig@kommunenavn.kommune.no**

- Eposten inneholder en lenke som du åpner, enten ved å klikke på eller ved å kopiere den over til adressefeltet i en nettleser.

- Du har nå et par minutter på deg til å følge instruksjonene for å sette et selvvalgt passord.

- Hvis mottatt epost ikke inneholder en slik lenke,

eller du ikke mottar en epost i løpet av 15 minutter, ta kontakt med iplos@ssb.no

Figur 4-6: Skjerm bilde for å angi hvilket brukernavn du vil bytte passord for

IPLOS-tilbakemelding: Nytt passord - NB! Utløper på tid  

Inbox x

 **Statistisk sentralbyrå** <MoveitFi 10:55 AM (0 minutes ago) ☆  

to me ▾

Til IPLOS-kontakt/innsendingsansvarlig for IPLOS i kommunen



Passord må settes innen 60 minutter!

Du har bedt om nytt passord til brukerkonto for på <https://filsluse.ssb.no> hos Statistisk sentralbyrå.

Hvis dette er riktig, vennligst bruk linken nedenfor innen 60 minutter for å legge inn et nytt passord og logge deg på systemet.

(<https://filsluse.ssb.no/human.aspx?orgid=5281&transaction=signon&pxc=13253129385627901837664078221044>)

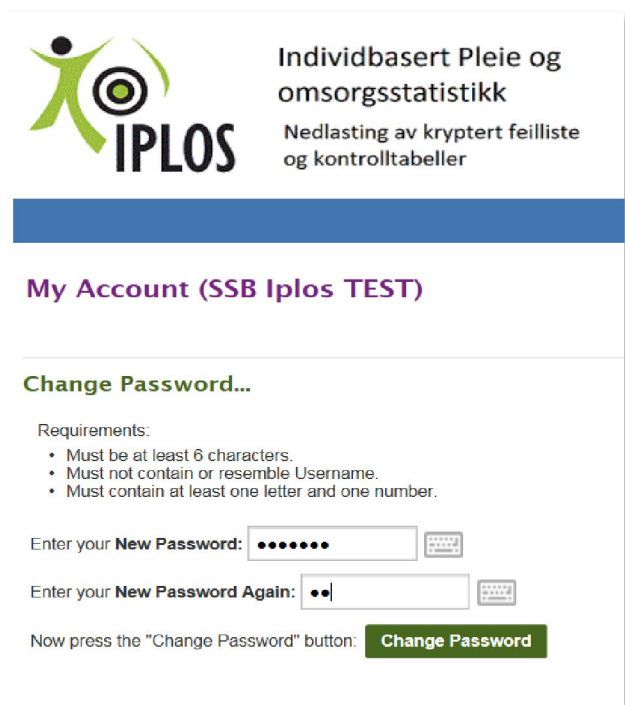
Kontoen gir tilgang for nedlasting av kryptert feillister og kontrolltabeller på IPLOS-innrapportering, (Individbasert Pleie og Omsorgsstatistikk). Nedlastingen erstatter tilbakerapportering på CD. Feillistene og kontrolltabellene er personsensitive og unntatt offentlighet. Veiledning finnes på <http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/iplos?fane=veiledning>

Med vennlig hilsen
IPLOS-gruppa

...

Statistisk sentralbyrå
e-post: iplos@ssb.no

Figur 4-7: E-post til ny bruker, bekreftelse på forespørsel om skifte av passord



The screenshot shows the IPLOS web application interface. At the top left is the IPLOS logo, which consists of a stylized green figure with a target symbol. To the right of the logo, the text reads: "Individbasert Pleie og omsorgsstatistikk" and "Nedlasting av kryptert feilliste og kontrolltabeller". Below this is a blue horizontal bar. Under the bar, the text "My Account (SSB Iplos TEST)" is displayed in purple. The main section is titled "Change Password..." in green. It lists requirements for the new password: "Must be at least 6 characters.", "Must not contain or resemble Username.", and "Must contain at least one letter and one number.". There are two input fields: "Enter your New Password:" and "Enter your New Password Again:". The first field contains six dots, and the second field contains two dots. To the right of each field is a small keyboard icon. Below the input fields is a green button labeled "Change Password".

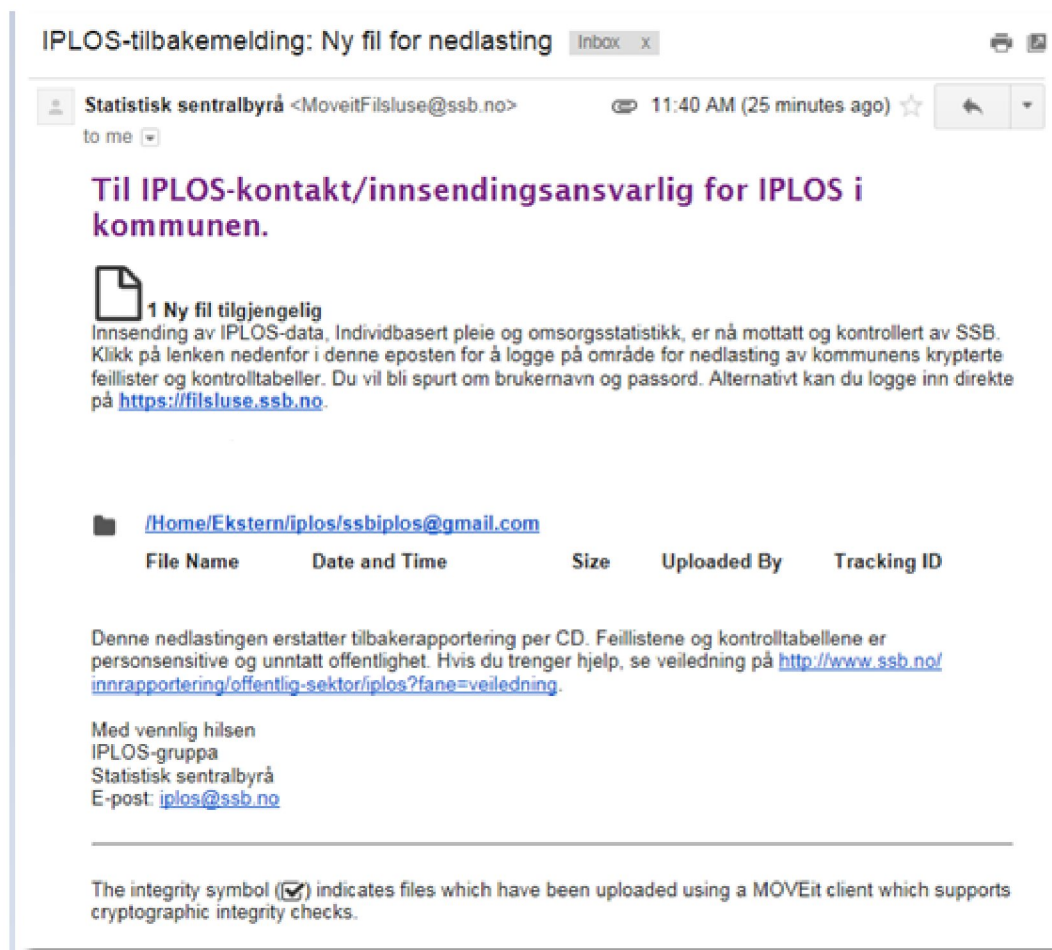
Ved å følge lenken i e-posten skal du få opp bilde hvor du lager nytt passord.

Figur 4-8: Skjerm bilde for å velge passord

4.4. Varsel om nye filer for nedlasting

Når det er nye filer klare for nedlasting, sendes det et epost-varsel til epostadressen til kommunens postmottak.

I eksempelet med brukeren **postmottak@hamar.kommune.no**, vil epostvarselet sendes til den adressen. Innholdet i epost-varselet ser i dag slik ut



Figur 4-9: E-post med varsel om ny fil for nedlasting

4.5. Nedlasting av filer

Når du er logget inn får du tilgang til din kommunes filer, hvis de er lagt utfor nedlasting.



Figur 4-10: Kommunens område for nedlasting

- Klikk på **nedlastingstegnet** ytterst til høyre for filen
- Velg **lagre** ved spørsmål om å åpne eller lagre filen.
- Sørg for at filen ligger i sikker sone før du åpner filen ved hjelp av 7zip, WinZip eller et annet utpakkingsprogram.
- Slett gjerne filen etter nedlasting ved å klikke

For hjelp til å få filen inn i sikker sone, kontakt kommunens IKT.

4.6. Utpakking/dekryptering

- Sørg for at filen ligger i sikker sone før utpakking/dekryptering.
- Tilbakemeldingsfilen er kryptert ved AES-256.
- Filen kan dekrypteres og pakkes ut med mange standard programmer, for eksempel **7Zip** for Windows, som kan lastes ned kostnadsfritt fra <http://www.7-zip.org/>.
WinZip versjon 9.0 eller nyere kan også benyttes.
- Tilbakemeldingsfilene ved ordinær innsending vil være kryptert med unike nøkler per kommune.

Hvis problemer med utpakking/dekryptering, kontakt kommunens IKT.

5. OFTE STILTE SPØRSMÅL (OSS)

En god del spørsmål gjentar seg, og veilederen er kontinuerlig blitt oppdatert ut fra spørsmål og tilbakemeldinger.

Veilederen ligger på <http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/iplos?fane=veiledning>

Nedenfor følger en oversikt over noen av de mest vanlige spørsmålene.

5.1. Spørsmål: Skulle ha hatt Pin kode for innsending av IPLOS data- da vi kommer inn på Ipos-siden men trenger en Pin for innsending- kan dere hjelpe?

Svar: Pin-koden er den samme som ble brukt ved KOSTRA innsendingen. Den har kommet i brevet i forbindelse med denne innsendingen. Kontakt eventuelt KOSTRA-ansvarlig i kommunen.

5.2. Spørsmål: Kan vi få vår egen e-post mail som brukernavn istedenfor postmottak adressen.

Svar: Vi kan ikke bruke annet enn postmottak. Beklager dette. Hold postmottak orientert så går det bra også ved innsendingen i januar også.

5.3. Spørsmål: Har sendt inn IPLOS-data og opprettet konto på SSB, men har ikke mottatt tilbakemeldingsfiler for nedlasting. Hva kan dette skyldes?

Svar: Som tidligere år vil det bli sendt et automatisk svar ca. kl.0800 dagen etter til e-postadresse oppgitt som innsendingsansvarlig at vi har mottatt data fra dere. E-post om tilbakemeldingen sendes til postmottak i kommunen. Husk å holde postmottak orientert slik at e-posten kan bli videresendt.

5.4. Spørsmål: Ved å følge veileder for testsending stopper det opp på innlogging pga xxxx kommune ikke har bydelsnummer.

Svar: Fyll ut bydelsnummer med 00

5.5. Spørsmål: Vi har fått tilbakemelding om å kunne hente ut feillister direkte fra dere. Dere har gitt oss brukernavn kommunepost@xxxxxxx.kommune.no. De som betjener denne e-postadressen sier de bruker mye tid på å finne ut hvem meldingen skal fram til, og ønsker at det benyttes en annen adresse. Jeg har bedt om at alt vedr IPLOS sendes meg som IPLOS-kontakt.

Svar: Vi er avhengig av å ha en generell/upersonlig e-post adresse for å minske administrasjons arbeidet. De oversiktene over IPLOS-kontakter vi har, viser seg å være lite etterrettelige. Personer som er oppført på listen har sluttet, er i permisjon, på ferie og eller navn er feilstavet. Dette medfører at mange e-poster ikke kommer fram i det heletatt. I et system hvor e-posten ikke skal besvares, vil vi ikke få tilbakemelding om at e-posten ikke kommer fram.

Dette er grunnen til at vi har brukt postmottak/kommunepost etc. siden dette er en kjent og sikker adresse for oss.

5.6. Spørsmål: Vi har fått sett passord på brukarnamn postmottak@xxxxxxx.kommune.no, men får ikke logga oss på ssb for nedlasting av tilbakemeldingsfil. Kva webadresse skal vi gå til for å logge oss på for nedlasting av tilbakemelding. Kan ikke sjå at slik adresse er oppgitt i rettleiinga

Svar: Du kan også logge inn via <https://filsluse.ssb.no>

5.7. Spørsmål: Hei vi har sett på de nedlastede filene, de ble pakket ut og var lesbare. IT trodde kanskje at vi kunne få denne tilbakemelding via Norsk helse nett og at de da ikke trengte inn med så mye hjelp, sikker sone og krypteringsverktøy. Men det er kanskje ikke mulig?

Svar: Ordinær meldingsutveksling via Norsk HelseNett til fagsystemet er ikke mulig. Alle meldinger over Norsk Helseneett må også krypteres.

5.8. Spørsmål: Hvordan får jeg lastet fila ned i sikker sone?

Svar: Kontakt IT i kommunen for hjelp.

5.9. Spørsmål: Dekryptering, hvordan åpne fila?

Svar: Se avsnitt 4.6 Utpakking/dekryptering om nødvendig programvare. Kontakt kommunens IT for bistand hvis problemer eller nødvendig programvare ikke er tilgjengelig.

5.10. Spørsmål: Hva er passordet for å dekryptere/åpne den krypterte filen?

Svar: Informasjon om passord for dekryptering er gitt i avsnitt 4.6 Utpakking/dekryptering.

5.11. Spørsmål: Kommune xxxx har ikke mottatt epost med link til nedlastingsportalen, kan dere sende denne på nytt?

Svar:

Vi har dessverre erfaring med at enkelte eposter blir tatt av kommunens spam-filter. Veiledningen inneholder informasjon om alle automatiske eposter som blir sendt ut fra "Statistisk sentralbyrå <MoveITFilsluse@ssb.no>", slik at kommunens IT-avdeling eventuelt kan legge inn unntaksregler i kommunens spam-filter for epost.

Selv om dere ikke har fått satt et passord tidligere, kan dere be om nytt passord til kontoen ved å følge anvisningene i avsnitt 4.3 "Glemt passord". Brukernavnet til kommunen er postadressen til kommunens postmottak, for de fleste kommuner er postadressen postmottak@kommunenavn.kommune.no.

5.12. Spørsmål: Kommune xxxx har ikke mottatt epost med varsel om fil for nedlasting, er denne sendt?

Svar:

Vi har dessverre erfaring med at enkelte eposter blir tatt av kommunens spam-filter. Veiledningen inneholder informasjon om alle automatiske eposter som blir sendt ut fra "Statistisk sentralbyrå <MoveITFilsluse@ssb.no>", slik at kommunens IT-avdeling eventuelt kan legge inn unntaksregler i kommunens spam-filter for epost.

Når epost om fil for nedlasting ikke er kommet fram, kan dere også logge på direkte via <https://filsluse.ssb.no> med brukernavn lik kommunens postadresse, for de fleste kommuner er postadressen postmottak@kommunenavn.kommune.no.

5.13. Spørsmål: Bruke personlige epostadresser istedenfor postmottak sin?/ Ny kontaktperson for Iplos i XXXX kommune

Svar:

Vi har høsten 2016 foretatt en testinnsending av IPLOS data over Norsk Helsenett samt forsøk med tilbakerapportering til kommunene ved bruk av SSB filsluse over internett. Testen ble gjennomført av en prosjekt gruppe bestående av representanter fra Helsedirektoratet, KS, kommunerepresentanter (fra Komut) og SSB.

Basert på de erfaringer og anbefalinger har Helsedirektoratet besluttet å sende til postmottak i kommunene.

Vi ønsker å unngå å sende automatisert e-post til personlige e-post adresser, dette er begrunnet i evt sykdom / personer har sluttet etc. Der vi har mottatt tilbakemelding om at en kommune ønsker bruk av annen epostadresse (eks: meldingsansvarlig, helse- og sosial etc) til kommunen vil dette ivaretas.